

ԽԱՂԱՔԱՅԻՆ

ՍԵՐՊԻՍ

«ԹՆՆ» ԽՈՐԵՔԵԱՐԺԻ

Սերպիյո Ալեքսանդր թագաւորը Գոնտէ իշխանին կը նմանի, որուն համար կըրտէր թէ, որքան որ պղտիկ էր իր ներքե քննիչը կը մեղքներ շատ հին զինուորականներէ աւելի:

Ալեքսանդր թագաւորը եւս աւելի նախարարութիւններ փոփոխած է որքան Վիքթորիա թագուհին չէ ըրած իր վիթխուն տարուան թաղաւորութեան մէջ:

Ճիշդ խոսելով, իրարու յաջորդող նախարարութեանց մէջ տեղ, այս տեսակ մը յարաբերւած մէջ զոր կը կատարէ Սերպիյո մարաթաղաքը, թագաւորութիւնը հետզհետէ հաստատուն կէտը կըլլայ:

Այսօր պէտք չէ զարմանալ Նովարո-վիլի նախարարութեան անկումը վրայ Նովարո մարդ անոր կըստաւէր, երբ անոր անկումին համար պաշտօնական հերքում մը երեւցաւ: Վաղեղի այդ հերքումները միշտ նախադրուին են նախարարական տաղանդին մը: Այդ հրաժարականին բուն պատճառը այն էր որ թագաւորը վստահութիւն չունէր դահլիճին վրայ, ոչ իսկ երկրորդ, և ոչ այն կուսակցութիւնը որուն ծոցէն կազմուած էր:

Ասկից զատ կային նաեւ երկրորդական և անվիական պատճառներ: Արուսեան օրինակ մը քուսարկած էր որով կը բարեկիտէր քաղաքային դատարարութեան եղանակը, թագաւորը անսահմանազրկական հետզհետէ զայն: Դեռ անոր վեհապետը իր ապարանքին մէջ գումարեց թագաւորութեան իրաւագէտներուն յանձնաժողովը որ անոր կարծիքով եղաւ: Ասոր վրայ դատական գործերու նոխարարը որ յիշատակուող անսահմանազրկական էր այդ արտադրական օրէնքին, կէս պաշտօնական օրակնիքի մը մէջ հրատարակեց զայն և քննադատեց իրաւական յանձնաժողովին բռնած ընթացքը:

Թագաւորը նախարարին հրաժարականը պահանջեց: Այս վերջինին պաշտօնակիցները անվիական յայտարարեցին թէ անոր համարաշէն են, և իրենց Վիլիս թերթին մէջ տպագրելու տուն տեսած մը ծանուցադրել, որ անանց անորդարանութիւններու, Վիլենայէն ըղիւսած աղքատութեանց կը վերադառնա թագաւորին դէմը և նախարարական տաղանդին սկզբնաւորութիւնը:

Դահլիճին հրաժարականը ընդունուեցաւ անպայտ: Փոխով Վիլենայէն — այս, Վիլենայէն — կանչուեցաւ հարկաւոր մարդը, երկտասարդ թագաւորին հաւատարմութիւնը և դիւրաբար:

Խորհրդակցելով Մ. Սիմի, որ 1894 ի պաշտօնավարութեան ի վեր կը հանդէսէր, իր երկրորդ ներկայացնելով միայն Աւստրո-Հունգարական արքունիքին մօտ:

Մ. Սիմի չարաւոր առաջդիմական մ'է: Աւելի դիւանագէտ է քան կուսակցութեան մարդ: Անորդական նախարարութեանց անվիական պետին է, երբ թագաւորը կուզէր ոչ շատ ուժով նախարարապետ մը, ինչպէս Մ. Քրիստի, ոչ ալ արմատական կուսակցութեան պարզ ներկայացուցիչ մը, ինչպէս Մ. Բաշի:

Ասկէջ զատ Մ. Սիմի սա արժանիքն ալ ունի որ ամէն տեղ աղէկ աչքով կը նայուի, նոյն իսկ Ս. Բէգլըս-պուրկի մէջ, ուր եղած է նաեւ Սերպիյո ներկայացուցիչը: Իր քաղաքականութիւնն է լուսնակամարան յարաբերութիւններու պահպանումը ամենուրեք հետ, մասնաւորապէս Ռուսիոյ հետ, Աւստրիոյ հետ մասնաւոր մտերմութեան մը հովանաւորութեան տակ: Այս պարկեշտ թէնս քիչ մը անգոյն՝ մարդուն պաշտօնի վրայ ներկայութիւնը շատ յարմար է այս պահուստ, քանի որ պէտք պիտի ըլլայ նաեւ վերաքննութիւնն ընել 1869 յունիսի քիչ մը չափէն աւելի միահեծան Սահմանադրութեան:

Մ. Սիմի շատ հակառակ է դաշնագրութիւններու: Արդէն 1894ին արմատականներուն առաջարկած էր երբեք նախարարական պաշտօններ, և հիմա զարմանալի չէ որ այնպիսի նախարարութիւն մը կազմեց, որուն մէջ իր կուսակցութեան գոյնը պահեց ինքը միայն՝ ստանձնելով նախարարապետի և արտաքին գործերու պաշտօնները:

ՅՐԱՆՈՒՄ

Պատերազմական և արտաքին գործերու, վաճառականութեան, երկրի և գաղթականութեանց նախարարներուն որոշումով, մինչև նոր տնօրինութիւն, արգելուած է ոչ և զէնք կամ ուղեւորական հանդէս հանել Բոլշեւիկներ Ֆրանսական եաղթականութեան, ուղղակի փրկապետ կղզիները և Միտանաս տարուելու նպատակաւ:

ՈՒՆՈՒՄ

Տր. Մորավիճ երկար հիւանդութենէ մը վերջ մեռաւ Ս. Բէլէյադուրիկի մէջ: Տոգելորը Եւրոպայի ամենէն համբաւուր միջատարաններէն մին էր: Հիմնադիր եղաւ միջատարանական ուսումնականութեան, և անգամ էր բազմութիւն գիտական ընկերութիւններու: Իր ունեցած միջատներու հաւաքածոն այս տեսակ մասնաւոր հաւաքածոներու ամենէն ճոխը համարուած էր:

—Երեւան տնտեսութեան Մոսկուայի մէջ մեծ տնտեսական մը կազմուած է:

ՊԵՃԻՐՄ

Մ. Տընի՝ Լուվենի համալսարանին դասախօսը կը ծանուցանէ թէ թորա-

տապի սէռովը դատած է: Մանրամասն տեղեկագրով մը հաղորդած է Անվերսի բժշկա-վերաբուժական ընկերութեան:

ԻՏԱԼԻԱ

Տարեկան աւելի դիւանագիտական մարմինը ընդունելով, Լեոն ԺԳ. մասնաւորապէս երկար տեսակցութիւն մ'ունեցաւ Ֆրանսական դեսպան Մ. Բուպէլի հետ:

ՄԱՍՏԵԱՆ ԵՎ ԶԱՆԳՆԵՐ

Խորհրդարանին հանրապետական կուսակցութեան յանձնաժողովը օրինադիր մը խմբագրած է, որ իրաւունք կուտայ նախագահին պատուիրակներ անուանելու ամեն բանակցութիւններու համար, որ կատարուին ինչպստ երկմտազարկանութեան վերահաստատութեան: Մարտային յանձնաժողովը եւս նիստերը կը շարունակէ, նոր սակագրեր համաձայն մարտի քաղաքականութեան արտադրողները ընդհանրապէս մարտի բարձրացում մը կը պահանջեն:

ՊԱՏԿԵՐ ՄԸ ՓՈԽԱՐԻՆԸ ՊԱՆԿԻ ՎՐԱՅ

Պատկերը երկու վարկանի չափ թափ-խցեք ջուրի մէջ. յետոյ երկու ճերմակ կտանկերու մէջտեղ չորացեց զայն: Առէք ապակին և ալքոլի մէջ պատրաստուած ճերմակ կորպէ (տեսակ մը աւելի) խաւ մը անցուցէք վրան զայն ապակեղ (սորբումբ) համար: Այն ատեն պատկերը փակցուցէք ապակին վրայ և երկու ժամ թողուցէք որ չորնայ: Յետոյ թաց ապուր-քով մը պատկերին ետեւը չփակցէք մինչև որ ապակին բաժնուի: Պատկերը արդէն ապակին վրայ մնացած է. այն ատեն նորէն ապակեղ (սորբումբ) զայն:

Եթէ փոխարինի պատկերը արժեքաւոր բան մը է. նախ հասարակ պատկեր մը փորձեցէք, օրինակ համար պատկերա-գրող շարաքաղարարի մը մէջ նկարը: Այս գործողութեան մէջ յաջողութիւնը ձեռքի ճարտարութեան կախուած ըլլալով, նախ ամբողջ պատկերներու վրայ ընելու է փորձը մինչև որ ձեռքը վարձուի:

ԱՇՇԵՆ ԳՐԱՏՈՒՄ

ԶԱՔՏԱՅԱՃԱՐ ԵՐԵՎԱՆԻ ԲԻՆ 29
Գրադատաւ Յովհան Աշենան պատկերներ ծանուցանել թէ իր գրատունն որ շատ տարեկան իր Երեւան փողոց հաստատուած էր, այժմ փոխադրուած է յաճախորդած գրաւորական համար, Կ. Պոլսի Չարմաքըշլար եօղուղու թիւ 29 խանութը, Մեծ Նոր խանութի տակը և Սիւնալիլի խանութի դռանը ճիշտ գէմը, ուր ըստ առաջնայի կը շարունակէ գրաւորականութիւնը, և միշտ պատրաստ է գոհացնել իւր բազմաթիւ յաճախորդները՝ գնող չափաւորութեամբը և ճոխ տեսակներով:

Նաեւ դաւաններէն եղած դպրոցական յանձնարարութիւնը փոխով եւ խնամով կը կատարուին գոհացուցիչ զեղչով:

ՃԵՌԱԳԻՐ

ՍԵՐՊԻՍ

Պէլրատ, 4 Յուն. — Արմատական օրաթերթը «ՕՏէք» կը պնդէ թէ ոչ Աւստրիա ոչ թագաւորաշայ Միլան չեն միջամտած դահլիճին անկումին: Կը հաստատուի թէ Մ. Կարապետի Բարիկադայի երկու իբրեւ ներկայացուցիչ Սերպիյո:

ՊՈԼԻՍԻՍ

Ս. Ֆիա, 4 Յուն. — Սպարանդէն քննուեց 1897 ի երմացոյցը որ 89 միլիոնի կը բարձրանայ:

ՄՈՌՈ ՏԵՂԱԿԱՆ

Ս. Ֆիա, 4 Յուն. — Նաւային տեղա-կալ Մոռո որ Ֆրանսական նաւային քա-պաներէն է, Կ. Պոլսի կ'երթայ Պուլկար նաւատորմին վերակազմութեան համար:

ԵՐԻՊՏԱԿԱՆ ԵՆԻՄՈՒՏԲ

Լուտոն, 4 Յուն. — Երմոնց նախարարութեան խորհրդական Մ. Տորինս եւ մարտական բանակցութիւն մը կընդունի Գահրէ վերադարձաւ:

ՆԵՐՈՂՁՆԻՆԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻՍ

Հում, 4 Յուն. — Ունեւէթ Թագաւորը քննուեց Ներսէսի հաղորդագրութիւնը հաստատեց թագաւորին առջեւ թէ Մեհմեթ թագաւորը կը փախաւ հաշտութիւն կնքել թաղիք բարեկամութիւնը չա-հելու համար:

ԲՆԻՍ ԴԱՍՏԱՐԱՆ

Գահրէ, 4 Յուն. — Երկու Անգլիացի և մէկ Պեհլեւացի դատաւոր կարգուեցան Բինի դատարանին համար:

ՍԵՐՊԻՍ

Կրօնական ժողովը նիստերը դադարեցուցած է տնտեսական օրերու պատճառով:

Ամին. Ս. Պատրիարք Հայրը երէկ, քաղաքական ժողովի անդամներէն վճռով. Զարեհ Գեղ. Տիպէրի հետ, Բարձրագոյն Դատար կ'ուղչէ, և Մեծ-Եղար-քանին հետ տեսակցութիւն մ'ունեցաւ: Յետոյ, այցելեց Արքայութեան գործող նախարար՝ Բարձր. Ապարիւր-րահման փառային:

Ամին. Ս. Պատրիարքը երէկ առաւօտ ժամերգութիւնէն յետոյ, վարդապետներու հետ այցելութիւն տուաւ Մայր եկեղեցւոյ դպրոց դասին:

Երէկ Ս. Սահմանաւոր տնտեսական. Տ. Բաբէն Մ. Մայր եկեղեցին Պատարագ ըլաւ Դպրոց դասին հրաւերով և քարոզ մը խոսեցաւ:

Պատրիարքական փոխանորդ Տ. Գար-րիէլ Դ. Վ. Ճէվանիսեան տակաւին տկար է և չ'իջնէր Պատրիարքարան:

Աւելի օր Ս. Յակոբայ առաքելոյն տնտեսական Ս. Պատրիարքը ներկայ դատուեցաւ Մայր եկեղեցւոյ մէջ կատարուած ժամերգութիւններուն, և յետոյ երեսօտեց ժողովին երկու շաբաթաւոր Վեր. Փոխանորդին՝ առաքելական Ս. Յակոբայ վանքին տնտեսականութիւնն՝ որ երեսօտեց մէջ տնտեսականութեան միջոցով հանդէսներով: Ս. Պատրիարքը Հայրն նոյն գիշեր Պատրիարքարանը մնաց Երեւել Ս. Սահմանաւոր տնտեսականութիւն ներկայ դատուեցաւ Մայր-Եկեղեցին:

ԱԶԳ. ՀԻՄՆԱՆՈՒՄ

Յառաջիկայ Նոր Տարւոյ և Ս. Եր-նընդամեն Տօնի առթիւ տեղի ունենալիք արարութեանց պարականութեան զեղծ մնալու համար ի նպաստ Հիւսիս-դանուցի նուիրած են:

Մեծ ապարտի Տեղաւոր, Ազգային և Դիպլոմատ Էփէնտիք Թաւ թագաւորեան 108 դ. Պետրոս Էփ. Յա-կոբեան 40 Ալիստան Էփ. Ճօլուս 20, Բարսեղ Էփ. Յ. Խաթաբաբեան 20, Մարտի և Արիկ Էփ. Ունեան 100, Յա-կոբ Էփ. Գաղաթեան 20, Ռուբեն Էփ. Պետրոսեան 20, Յովհաննէս Էփ. Գաղաթեան 40, Լեւոն Էփ. Սարգիս Էփ. Նի-բօթ Էփ. Սեդրեան 20, Հրանդ Էփ. Ապ-րո 20, Արմենակ Էփ. Ռ. Կիւմի, Կիւստան 20, Ղազարոս Էփ. Միքայելեան 20, Ար-սէն Էփ. Կ. Արսէնեան 20, Թերթեղեան Եղարք 27, Պօղոս Էփ. Ա. Ապրաքսեան 20, Երուստի Էփ. Տորաբեան 20, Կարապետ Էփ. Պէտրեան 20, Միհրան Էփ. Պէտրեան 20, Օգոսէ Էփ. Պէտրե-ան 20, Բիւզանդ Էփ. Իսիկեան 20, Կարապետ Էփ. Գ. Մարտիսեան 27, Նշան Էփ. Միհրանեան 20, Յակոբ Էփ. Եւա-կան 40, Բարսեղ Էփ. Թէքեան 20:

Հանդուցեալ Տիկին Ֆիլոմեն Խօս-տիկեանի յաղորդարարութեան առթիւ փոխան ծաղկեպաղի մէկ օսմ. ոսկի նուիրած է Ազգ. Հիւսիս-դանուցի Մեծ. Յակոբ Էփ. Խօստիկեան:

ՕՍՄ. ԿԱՅՍԵՐԿԱՆ ՊՍԵՐՄ

ՄԱՆՈՒՑՈՒՄ
Priorité Tombac 490 Օսմ. պարտա-թուղթերու անկողներուն կը ծանուցուի թէ փոխադրուող պարտաթուղթերու Տրդ վի-ճակահանութիւնը տեղի պիտի ունենայ Օսմ. Կայս. Պաշտօնին մէջ (Պարտաւճ վարչութիւն) 15 Թարաքըրք փողոց, Սիմապուր ներկայ ամսոյ 21/14 ին:

Տր. Ն. Տաղաւարեան

Վկայեալ Բարիկադայի վարձարանէն և Բաղէտեան Ռուսիայի (Բերա, Թէքէ պալ, Բաթաճ Տանարիա) Կը զարմանէ ամեն կարգի հիւանդու-թիւններ Մասնաւոր խնամք տրուել և կու-նանց միջոցին և ծննդական գործարանաց հիւանդութեանց և ջգային տկարութեանց: Հիւանդ կրնան ինչ. Դ. Ու. օրերն ժամ 7—10 (ը. թ.) Հիւանդութի օրը միւնոյն ժամերուն ձրի:

ԹԵՐԹՈՆ ՄԱՍԻՍԻ (24)

ՍԱՌՈՅՏԻ ԱՆԱՊԱՏԸ

ԺԻՒԼ ՎԵՐՆ

—Անշուշտ, Փորձել մէջ չի կ'որ միթէ Պոնտէն բարդ մը կատարելով վիճակի մէջ:
—Այո, պատասխանեց Ամերիկացին:
—Անշուշտ զայն քու հետ առած ատեն նպատակ ունէիր փորձ մ'ընելու, վասն զի բնաւ բան մը չի պակսիր անոր վրայ: «Չ հաղորդիլ թելերը որ կատարելապէս մեկուսացած են, ոչ հարկաւոր թելուն, ստորերը գործողութեան մէջ դնելու համար: Ուրիշն զիսին է ճարտի երկտարա-կան լոյս: Աւելի աղէկ պիտի տեսնան մեր աչքերը, և բնաւ ծախքի ալ բան չէ: —Մըանչեղի, պատասխանեց նաեւ գնե-րուն պետ, շատ ժամանակ ալ չպիտի կորսնցնենք...
—Է՛ ուրեմն, նիւթերը հոս են, պա-տասխանեց Տորթը, և մէկ ժամէն պի-տի կանգնելը տարւոյ քաղաքութեան սառնոյցէ սին մը, որ բաւական պիտի ըլլայ:»
Տորթըրը գուրս ելաւ, իր ընկերները անոր հետեւեցան մինչև կոնիս գաղաթը:

սինը արագ արագ բարձրացաւ, և ատեն շանցած Փորձելի կանգնեցներէն մին պը սակեց անոր գագաթը:
Այն ատեն Տորթըրը անոր վրայ յար-մարցուց հաղորդիլ թելերը՝ որ կապուած էին բարձրին: Այս վերջինը՝ սառնոյց տան արահին մէջ դրուած՝ սառ կապելէ ազատ էր ջերմոցներուն տաքութեան պատճա-ռաւ: Անկից թելերը կը բարձրանային մին-չեւ փարոսին լայտերուն:
Այս ամէնը արագօրէն տեղափոխուեցաւ, և արեւուն մարը մտնելուն կ'ապստէին արդիւնքը վայելիւր համար: Երբ գիշեր եղաւ, պատշաճ հեռաւորութեամբ մը լոյս-տիւրին մէջ դրուած ամուսի երկու սուր ծալքերը՝ իրարու մօտեցուցին, և փարո-սէն գուրս ցայտեցին խիտ ա խիտ լուսով ցնցուցին, զոր հովը ոչ կրնար չափաւո-րել և ոչ մարել: Սահմանի էր տեսարանը այն դողողուն ճառագայթներուն՝ որոնց պայծառութիւնը դաշտերու ճերմակու-թեան հետ միջոցի, ուժեղակի կը ստուե-րադէր շրջապատ լոյսը ցրտածներուն շու-քը: Ժաման չի կրնալով ինքզինքը դապիւ ձեռքերը իրարու զարկաւ:
«Ահա, Պ. Քրայնին, ըսաւ, որ հի-մակ ալ արեւ կը չիլէ:
—Պէտք է ամէն բանէ մէկունէ բիշ չի-նել, և պատասխանեց Տորթըրը համեստ-րէն:
Յուրաք միտման տուաւ ընդհանուր

սքանչալման, և իւրաքանչիւրը գնաց կըծ-կըծի իր ծածկոցներուն տակ:
Այն ատեն կանոնաւորապէս կազմա-կերպուեցաւ անոնց կեանքը: Հետեւեալ օրերուն, ապրիլ 15էն 20, օդը շատ յեղ յեղուկ էր, բարեխառնութիւնը քան առ-թիւսին չափ յանկարծ վեր կերէր, և միշտ լոյսը կը կրէր անակնկալ փոփոխու-թիւններ, մերթ ձիւնաթաւում և փ. փոր-կայլոյ, մերթ պղպեղ և չոր, այն ատե-ման որ կարելի չէր ոտք գուրս դնել ա-ռանց նախազգուշութեան:
Սակայն չորաթ օր հովը իջաւ, այս պարագան արեւ մը հնարաւոր կընէր. ուստի որդւակեցաւ ամբողջ օր մը օրսոր-դութեան նուիրել պաշարները վերանորո-գելու համար:
Առաւոյն կանախ՝ Ալմամն, Տորթո-րը, Պէլ, իւրաքանչիւրը երկհարուածեան հրաշանով մը, բաւական ազգամիջերով, տապալիքով մը և ձիւնաթաւումով մը զին-ուած, — վասն զի երբեմն հարկ ըլլար ազատատարանին վրէժով, — ճարտի-կան, օդը ամպամած էր:
Իրենց քաղաքային կեանքի միջոցին՝ Հաթ-րաս ծովկերքը պիտի խաղաղիկէր և քանի մը ճշգրտութիւն պիտի ընէր: Տորթըրը հոգ տարաւ որ գործէն վիճակի մէջ պահէ փարոսը. անոր ճառագայթները նպաստա-ւոր կիրառով կուսեցան իւրաքանչիւրը սառ-ղին ճառագայթներուն հետ: Իրուցէն,

երկտարակա լոյսը, երբ հազար մամի-կամ երեք հարիւր կազարեաններու հա-մազօր, կրնայ միայն լաղազատութեան մանիւ արեւակնային պայծառութեան հետ:
Տարած սաստիկ, չոր և խաղաղ էր: Որսորդները ուղղուեցան դէպ ի վաշիկ-թիւն պիտի, կարծաւորը ձիւնը կը նպաս-տէր անոնց ընթացին: Կէս ժամուան մէջ կրնային անցան այն երեք միջոցները՝ որ այդ պիտի կը բաժնէին Ֆորթ-Բրոմիտէն-սէն: Տրք կուստուէր անոնց չորաթը:
Մոկեղքերը կը զիջէին դէպ ի արեւելք, և վերջին Ժամաւորութիւնը բարձր գագաթ-ները հետզհետէ կը ցածնային հիւսիսային կողմէն: Այս երկտարակա կուտար թէ Նոր-Ամերիկան կրնար կղզի մը ըլլալ. բայց այն ատեն խնդիրը անոր ձեւը գիտնալուն վրայ չէր:
Որսորդները ծովուն եղիքը բռնեցին արագ արագ տափաւորով: Ոչ մէկ հետք ընդունելու, ոչ մէկ նշան հրաշակի, մարդկային ամէն բայ կոչ գետին մը կը կրկնէր:
Սպալս տնտեսները միջոցի չափ ճամ-բայ քաղեցին տաղին երեք ժամերուն, և առանց կանգ առնելու քաղեցին: Բայց ա-նոնց որսորդութիւնը ապարդիւն ըլլաւ: Կապուակն մէջ էր: Երբ արեւ հաղի տեսան նպատակին, արեւը կամ գայլի հետ-քեր: Սակայն քանի մը ձիւնաթաւումներ,

որոնց տալին անոնց կը թողնէին, կաւե-տէն գարնան և արշալոյն անտառներուն վերադարձը:
Երբ ընկերները ստիպուած էին ցա-մաքներու մէջ խորամխիլ դառնալու համար խորամխիլ հեղեղատներէ և ուղղորդ ապա-ռածներ

իլիճակին մեջ դիրքաւ խմուելով եւ մարտուն
 իր համապատասխանէ այն յատուկեանց զոր
 արտաբուժական գիտութիւնն ի վաղուց անտ
 ոչակաժ է, մասնաւորապէս այդ յաջող պատ
 աստուկեան մէջ: ՏՐ. Ս. Ս. ԿԱՎՐՈՅԷԷԷ ՓԱՏԷ
 Բժիշկ Վեհ. Սուլթան

